

Opazke.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Torrente, 12. Vsak list mora biti frankiran. Rokopisi se ne vračajo.

Inserati (razne vrste naznanila in poslanice) se zaračunajo po pogodbi; pri kratkih oglasih z drobnimi črkami se plačuje za vsako besedo 2 nov.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema opravištvu, ulica Torrente 12.

EDINOST

Edinost.

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1 uri popoldne.

Cena za vse leto s prilogo 7 for., za pol 3 for. 50 nov., za četrt leta 1 for. 75 nov. — Edinost brez priloge stane za celo leto 6 for., za pol leta 3 for., za četrt leta 1 for. 50 nov. — Posamezne številke se dobivajo pri opravištvu, v prodajalnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

«V edinosti je moč».

Spoznavajmo se!

(Nadaljevanje v št. 15.)

Bil je mož apost. potrpenja, točnega reda i zgledega življenja. I na njega je došel red, da je moral prigradom kanoničnega nadzora svoje duhovnije pridigati! A kako pridigati?! Sam je bil slab govornik; tudi spomina ni imel, čiste slovenščine, kakoršna je prevzvišenosti ugaljala, ni znal. Došel je dan računa. Strahom in trepetom popne se na leco. Dobro je pridigal glede vsebine, proti vsemu pričakovanju poslušalcev; ali pridigal je »v verderbani šprahi«. Pri sklepu je nagovoril še celo svetnike: Vi nebeški »purgarji!«. To je bilo preveč! Aber das ist doch zu arg! izgovori prevzvišenost in odstopi k pripravljanju na sv. obrede. Mene, dostavil je še živčni in mnogozaslužni župnik, koji mi je to pričal — je oni »aber« tako dirnol, da sem vso noč premišljeval, kako bodem pa jaz drugega dne govoril. Ah! kako dobro mi je delo, ko se je prevzvišeni pri obedu izrazil: Danes pa nismo nič slišali o »nebeških purgarjih«. Za to so se od sedaj še raje nego dosedaj prebirali »Slemškovi spisi«. Dobro došli so bili J. Kofol-a »Domači ogovori« in kasneje Pogadžarjeve »pridige«. K čistoči »cerkvene« slovenščine pripomogel pa je največ »Slovenski prijatelj« in veliki katekizem, ki sta v Celovcu izhajala.

V daljno strokovnaško naobrazbo rabi nam sedaj v materinščini »duhovno pastirstvo« od I. Zupana in monumentalna knjiga »stavbeni slogi« od J. Flisa.

Nek lanji »Diocesan-Blatt«, organ ljubljanske kurije, donasal je članke tudi v našem jeziku — a sedanji je temu slovo dal. — Zakaj? — Kakor najnovejša iz Kranjske mi došla vest trdi, radi — strmi zemlja in nebo — straha pred »National-Kirche«.

PODLISTEK.

Najden zaklad.

(Speical Židovič.)

(Konec.)

VII.

Drugi dan se je po mestu slišalo, da niso podedovali. Doktor je to razglasil. Hudi jeziki so govorili, da so dimnikarjevi denar nekemu bankirju ukrali. Janko je bil takrat pri Anici. Dobra deklica ga je tolažila: »Ljubi, ne bodi žalosten.« Janko pa jokaje pravi: »Oh, denar nam greni, oče je vsak dan slabiji. Strašno je slišati, da je moj oče tat. Med tem pride črevljar v sobo in pošlje deklico stran. Janko, povej mi, kje je dobil oče denar?« vpraša ga. Le povej mu, da mu je policija za petami. Janko ne more tega verjeti. Hitro steče domu in ves prestrašen očeta praša: Oče, povejte, kje ste dobili denar? pravijo, da ste tat. Ožbe postane bled ko smrt. Sin se hudo ustraši. »Za božjo voljo, kje ste dobili denar?« od sramote umrem! — Ne smem, ne morem povedati, bil je očin odgovor. Pusti me samega. Pol ure je na mizo naslonjen sedel. Sklenol je, če ni drugače, povedati. Ko žena domu pride, razloži jej sklep. Kakor zdivjana, skoči

No, česar sami nemamo, dobimo pa lahko pri naših bratih Hrvatih. Pri njih se uprav zdaj teološka knjiga razvija. Lani po zimi je izšla jako podučna knjiga o. Markovića: »Papino poglavarstvo«. Knjiga ta — radi izvrstne prelozbe raznih sv. otcov na hrvaščino — pride osobito v prilogo nemu, koji misli nam dati »slovensko dogmatiko«. »Svečeniške dolžnosti«, prva knjiga te vrste na južnem Slovanskem, je izšla lani brzoiskom »Narodnega Lista« v Zadru. »Pastoralko« izdaje prof. I. na universi v Zagrebu. Razven tega rabi našim bratom v daljno naobrazbo »Katolički List« v Zagrebu, kateri prinaša zelo praktične članke.

»Vrhbosna«, katolička prosvjeta v Sarajevu. O tem listu se je »Ljubljanska« »Zgodnja danica« v 51. številanskega tečaja jako laskavo izrazila, zato o njem dalje ne govorim. Dodam Vam tu samo v prvi tek »Vrhbosne« br. 2, stran 40: Prvostolni kaptol vrhbosanski, želeči što više pripomoči svečanstvu u duhovno-pastirskoj umjetnosti nad svaku umjetnost, zaključio je »Vrhbosni«, listu namijenjenemu poglavito dušobrižnikom, snižati godišnju cieniu na 2 for., nu samo za duhovščinu i mladež biskupskih sjemeništa slavenskog juga; kapelanom pako i onim župnikom, koji teže smažu novac, davati list na intencije. Koji se ovom polakšicom poslužiti hoće, molimo, da se samo što prije jave, jer je nužno opredieliti nakladu lista. — Omeniti mi je še o jednom homiletičnem listu; listu, o kojem nisem v naših novinah še nič čital; listu, koji dojde naročito mladim južnoslovanskim duhovnikom jako v prilog; listu, koji izhaja v Bosni ponosni; a v tem listu so: »Propoviedi o nauku krščanskem od o. Jeronima Filipovića, franjevca iz Rame v Bosni; po hrvatskom izdanju mletačkom od g. 1750., a s pravopisom, kakor mi

nanj. Le daj se vjeti, jaz pojdem v Ameriko, in nočem nič več slišati o tebi. Dimnikar je dobro vedel, da ne pojde, pa bal se je, da bi s polnimi žepi rumenjakov k sosedinjam šla, skočil je po koncu in vrata zaprl. — K malu pa sta se sprizajnila, sklenola sta sodniku povedati, da jim je oče denar zapustil.

Uro pozneje je bila polna cesta ljudi. Vseh oči so bile vprte na dimnikarjevo hišo. Prav jej je, kričala je žena nekega brivca, gotovo je imenitne rodbine, v ječi dobi najmanj šest do sedem sto sorodnikov. V spodnjem sobi je sedel dimnikar, sodniški sluga ga je stražil. Mati Rogačka je bila pred sodnikom. Gospod Šonc, oster sodnik, ukazal je vse kote preiskati; mati Rogačka pa se mu je smijala, da ni mogel nič najti. Dimnikar pa je zmiraj le na omaro gledal. Sodnik ga praša: Povejte, kako ste prišli do denarja, če ne, ukažem vas zvezati. Janko skoči med tem v sobo: »Oče, povejte, kje ste dobili denar, ni mogoče, da ste tat. — Ne, sin moj, pravi oče Ožbe, tvoj oče ni prav storil, pa pošten mož je in vse pove. — Gospod sodnik, vse vam hočem povedati, žena ga škripaje s zobmi gleda. — Zaklada nisem ukradel, ampak našel. Vzemite ga, oprostite me te nadloge! Tako, pokažite ga, pravi sodnik. Ko sodnik denar pregleda, najde tudi kos pergamenta, ka-

zdej pišemo — propovedi, v kojih se, kakor presvj. izdavitelj spričuje, ves nauk krščanski tolmači jezgrovito-razgovetno, prema dohvatju našega naroda zanimivo (Cfr. srce Isusovo, »lužbeni list za vrhbosansku nadbiskupiju br. 11. za mjesec studeni pr. g.) Da se i častiti čitatelji »Edinosti« vpoznajo z jezikom, kojega Bošnjaci govore, i da se tudi uverijo, da med naščino i Bosanščino ni skoraj nikake razlike, k večemu malenkostne, kakor i radi tega, da svoje p. n. sobrate na naročbo onega lista napotimo, navajam tu propovied V.:

Nevalja izgovarati se, da je ušlo u običaj, drugče živiti, nego što bi se moralo, jer će isti taj običaj služiti u veće osudjenje onim, koji se tako izgovaraju. — Ja sam put, istina i život (Iv. 14.).

I. Vabi Gospodin Isus: Ja sam put, kojim se ima u život vječni putovati. Moj nauk, moje življenje ima vam krščanom biti za izgled vašemu življenju, ako mislite moje kraljestvo uživati. Ja istina, jer ću sve izvršiti, što sem obećao. Ja sam život, jer ako sam i umro na križu, ustao sam opet od mrtvih te živim i život vječini dajem onim, koji me nasljeduju. Ja sam put, istina i život. Ali veći diel krščana Isusu odgovora: Mi bi htjeli, Gospodine, teba nasljedovati, jer znamo, da si ti svojim naukom i životom nam put pokazao, da ćeš nam dati sve što si nam obećao i da si onaj, koji nam život vječni daješ; ali evo mnoge zaprke nedadu nam ovu našu želju izpuniti; jer običaj je već zavladao, da se tako živi, a mučno je taj običaj ostaviti, i tebe, Isusa, nasljedovati. Zato ću vam gledati dokazati, kako ništa nevriedi izgovor, da se ušlo u običaj, drugče živiti, nego što bi se moralo, jer će isti taj običaj služiti za veća osudjenje onim, koji se tako izgovaraju.

terege do sedaj še sam dimnikar videl ni. Obrne se proti ženi in jo praša: Kako se je vaš oče klical? — »Peranc Jože«. — Ne da bi se kaj omenil, pravi: Žena govori resnico. Tu pravi, da zapusti vse svoje premoženje edinej hčeri, malo po malo se je toliko nabralo. Ker je nagloma umrl, ni mogel svoje volje povedati. — Pridni mož, denar je toraj vaš. Le dobro ga obrnite. Z Bogom!

Ko se je sodnik z slugo oddalil, skoči mati Rogačka na moža: Ti tepec, te že naučim — ali k malu se je potolažila. — Janko pa teče hitro k črevljarju, in pripelje Anico z seboj. V sedmih tednih poroka, pravi dimnikar. Žena pa ni hotela nič o Anici slišati. Mož pa jezen reče: »Kuga je še zmiraj v hiši, raji bi videl, ko bi denarja ne bilo.

VIII.

Tisto nedeljo potem je šel črevljar s hčerjo v cerkev, ko se Anica ustavi in pravi: »Glejte, oče, pri dimnikarjevih so vrata odprta, okna pa zaprta. Črevljar stopi bliže in potolče z ного. »Kdo vam je odprl?« — Janko je šel k maši, oglasi se Ožbetov glas. Tu je bil tat, pravi črevljar — vrata so razbita. O moj Bog, kriči žena. — Dedščina mojega očeta. — Jesiha, jesiha umrem . . . Dimnikar se oglasi: »Kaj to, denar je šel, pa ž njim tudi jeza

2. Običaj činiti koje djelo radja se od onoga djela, koje se često čini. Na priliku tko ima običaj Bogom se zaklinjati, taj je do toga došao, što se je često bez potrebe zaklinjao. Pamтите dobro: Nijedan običaj nije dobar, koji se protivi zakonu Božjemu. Govorimo očitо: Bog zapovjeda: N-izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud. Onaj krščanin i ona krščanka znadu tu zapovjed, pa ipak imaju običaj, Bogom se zaklinjati ne samo uzalud, nego i krivo; oni se tim izgovaraju, što je takav običaj. Bog zapovjeda: Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji. De razgledajte se malo po selih i promislite, kako se svetkuje dan Gospodnji. Vajme koliki nedodju ni k misi, a ako i dodju, što onda poslie mise mnogi i od tih, koji su bili kod mise, rade, žalostno je spominjati. De prodjite i druge zapoviedi Božje, pa nećete li se osvjedočiti, da najsvetije zapoviedi Božje nogama gazite, a još gorje se svojim običajem izgovarate. Ali što će vam koristiti taj vaš izgovor, kada na sudnjem danu Gospodin Isus svoje knjige otvori i stavi pred oči svakomu krščaninu te mu stane govoriti: Evo, ovo je onaj zakon, za koga si ti sam kazivao, da je svet, i obećavao, da ćeš ga obdržavati, de reci mi sad: kamo tvoje obećavanje, kamo izvrševanje moih zapoviedi? Ti se izgovaraš na protivni običaj. Ali de reci mi: zar ti nisu uvijek moji svećenici, svi propovjednici govorili, da ti običaji nisu dobri? je običaji, koji se protive zapoviedim Božjim, koji se protive istini, koju sam ja objavio, da su običaji opaki i griešni, koji vode u pakao; jer običajem nesmije se zapriečiti istina Božja. (Consuetudo non debet impedire veritatem Dei. — S. Cyprianus). Jesi li ti igda slušao, što sam ja u svojem evangjelu govorio? Jesi li ti i tad čuo, da sam ja kazao, da sam ja običaj (Dominus noster Jesus Chri-

in prepir, spet bo mir v hiši. Še zadovoljen je bil, pa ni se hotel pokazati ženi. — Anica priteče k materi: »Oh, mati, kaj ste tako nesrečni! Da, ljubo otroče. Tvoje solze so prave, ljuba Anica, kako te rada imam. Med tem pride Janko po stopnicah: »Kaj vidim, Anico pri materi?« — Tiho, tiho, sin, tatje so nas okrali. — Zdej bom spet dimnikar. Ubog biti, ubog biti! — Oh, mati, staro življenje se spet začne, jaz in oče bova frakeljček manj pila, da vam tem lože novo obleko kupiva. — Naj bo v božjem imenu, pravi žena, bogata bom vse jedno, če danes ne, pa jutri, bodi spet dimnikar, Janko, nekaj težko, pa naj bo. Objela je sina in Anico. Ljuba Anica, ti si najboljša. Janko je odšel. Pa mahoma zakriči mati Rogačka: »Moj Bog, še 75 goldinarjev sem dolžna zlatarju, dolžan biti, to je vender strašno. Pa nesem nazaj zlahne kamene. — Ne, ni treba nazaj nositi, pravi oče Ožbe, shranil sem si kupec za potrebo. Segnoj je in privlekel celo mošnje cekinov in jih dal ženi: to je tvoje. Mati Rogačka se je globoko zamislila. — Kar priskače Janko, oblečen ko dimnikar in zapoje: Živi veselje! Juhé! Anica je moja!

stus veritatem, se non consuetudinem cognominavit. — S. Cyprianus.) i da po običaju valja živiti? Pod nipošto; nego si čuo, da sam ja put, istina i život, i da se onako ima živiti, kako sam ja djelovao i kako sam ja zapovjedjo, da se djeluje. Ti si htio, da svojim običajem istinu, koju sam ja navieštiao, učiniš neistinom, premda sam ja izrično kazao: Nebo i zemlja će proći, a moje riječi neće proći (Mat. 24.) — Ovako će Gospodin Isus reći onim, koji se običajem brane i razgovaraju, jer tim običajem zakon božji pogrdjuju. Pa ipak veći diel, kršćana ovako žive, kao da je to put koji im te Gospodin Isus pokazao. Jedan se ugledava na drugoga, jedan drugoga sledi, i tako se mnogi gube za uvieke. To je upravo strašna nesreća, što se mnogim kršćanom, koji tako po običaju žive, još čim, da dobro žive. A oni su na rubu propasti; oni su kao mrtvi udi na tielu (Quod valde putre est, nec dolet non pro sano habendum, sed pro mortuo computandum. — S. Augustinus.), koji više nebole, jer nemaju života, i svaki čas očekuju, da se odrežu. Tako i lukavi kršćani nečute, da su u zlu, jer žive po običaju, koji se protive zakonu božjemu; oni su mrtvi udi na tielu Isusovu i svaki čas su u pogibelji, da im se nit života presieče, te dodju u pakao, ako se za vremena nepoprave i pokore nečine. (Konec prih.)

Itališke razmere.

„Le terme da courage est l'intrépidité dans le péril“ — pravi francoski pisatelj Vanvenargues: prava srčnost kaže se v nevarnostih in filosof Seneca trdi: „sapientem nec secunda evehunt, nec adversa demittunt“: razumnega človeka ne prevladajo niti povzdignejo veseli dogodki, niti ga oplase slabe vesti.

Kako se ravnajo potomci Rimljanov po rekih teh slovečih mož, kaže nam nedavna minolost. Italija, namesto da bi ostala mirna po dogodkih v Masavahu — pokazala je z pouličnimi izgredivi, kako je politično nezrelo njeno ljudstvo; kakor divji razsajali so rimski poulični postopači in učeča se mladež po rimskih ulicah ter napadali in sikali poslancem in ministrom na Montecitorioju (v zbornici).

S tem so pokazali, kako jih dušno prevladajo celo majhni in neznatni dogodki, kajti, čeprav je bilo v Masavahu sledenih okoli 200 ljudi, ni menda došlo, da radi tega nastane mej vsem narodom tak strah, kakoršen je istinito nadvladal zadnje dni po vsej Italiji.

Francoski časopisi in francoski narod sploh, navajeni na enake novice iz Tonkina, posmehuje se tem svojim bratom, ki ne morejo obdržati ravnodušnosti in miru v takem slučaju, misleč: kaj bi še le nastalo po vsej Italiji, ako bi se unela evropska vojna ter bi Italija bila zelo tepena.

Enako gotovo mislijo tudi vsi politiki v Evropi.

Evropa gleda paznim očesom sedanje dogodke v Italiji, kajti iz njih spoznava tem bolj značaj tega nekdanj slavnega naroda in veljavnost mož, ki so mu na državnem krmilu.

Ko se kaka nesreča prigodi po nepredvidnosti ali nenadno, pameten človek ne pojde koj iskat provzročitelja njenega, ampak gledal bode poprej, da se pred sovražno močjo utrdi in zavaruje.

Tudi italijanskej vojski je za sedaj v Masavahu spodletelo, bila je tepena. Narod in poslanci, njegovi representanti, morali bi v tem slučaju pred vsem misliti, kako je treba se daljnje nesreči ogniti ter se obvarovati pred daljnimi bitkami. A kaj počenja laški narod?

Po mestnih ulicah razsaja ter kriči: „Abbasso, abbasso!“ ne da bi vedel zakaj, niti kake posledice bi nastale, ako bi bilo sedanje ministerstvo odvrženo in drugo nastopilo. In uprav ministrom očita, da je ono krivo tega narodnega poraza; v javnih časopisih se deva v zasmeh general Gené, poveljnik vojski v Afriki, prav isti, ki je nedavno od tedaj veljal za najboljšo kapaciteto, za moža na svojem mestu.

Slava, slava, kako si dandanes opotekljava. — Možaku Depretisu, ki je uže toliko let ministerski predsednik, očita senektaktnost in nezmožnost voditi dalje interese „slavne“ Italije. Grof Robilant, novi italijanski minister zunanjih zadev, zasmehuje se zategadelj, ker je pred časom v zbornici izjavil, da se italijanskemu narodu ni bati onih štiri h roparjev, koje vodi Ras-Alula, abesinski vodja, rekoč, da se mora on posvetiti važnejšim zadevam vnanje politike v Evropi, čije obzorje je zadnji čas zelo motno. Vojni minister Ricotti se tudi smeši radi njegovih določb. In to počenja se javnim potem po javnih glasilih.

Človek, čeprav nepolitik, ki čita te časopise, misli, da so na krmilu v Italiji zgolj osebe ničvredne in nesposobne; misli si, da so marionete, ne pa najzvišene osebe v deželi!

Značaj človeka pozna se v nevarnosti in nesreči; enako se lahko označuje kak narod iz njegovega vedenja v nesreči. Stari Rimci, tembolj je njih domovini pretila nevarnost, tem srčnejši so bili. Njih potomci pa, mladi narodi združene Italije, prestrašijo se, ko zaslišijo, da je bila njihova posadka tepena.

Vprav ta strah, te čudne razmere, ki so nadvladale po vsej Italiji zadnjič, ko je minister naznanil, da je bila posadka v Afriki tepena, ono javno kritikovanje in očitjanja, da javno blamiranje — kaže nam, da je italijanski narod politično nezrel in da je sedaj na Laškem ministerska kriza nastala, dokaz je to nezrelosti.

Štiri ali pet brbljavih vseučilišnikov ima na Laškem pravico ministrom sikati in jim v zbornici kričati.

Vladi protivni listovi pa ljudstvo podpihujejo proti vladi, rešetaje vse vladine čine, ter jim jih kažejo v slabej obliki. Ni čudo, da potem ljudstvo javne škandale dela, ter v svojej nevednosti kriči: Abbasso, abbasso! — v tem ko zgodovina kaže, koliko škode lahko deželi pride, ako se nje prvi minister, ali katera si bodi vodilna oseba, odpove v času, ko je na državnem krmilu najbolj treba.

V hitrici izvoljeni nastopnik ne bode nikoli imel takoj vseh njegovih lastnosti, čeprav ima zmožnosti za to.

Na Laškem je sedaj kriza prouzročena po zadnjih dogodkih v Masavi; ministerstvo se je svojeje časti odreklo in uprav sedaj časniki govoré o skupljanju drugega ministerstva. Nalogo ga sestaviti je neki vdobil od kralja ministerski predsednik Depretis v sporazumenju z Robilantom. Tudi v tej priliki se italijansko časnikarstvo enako vede, kakor popred; kriči in kritizuje samovlastno, eden tako, drugi drugače: dva si nista v misli enaka glede političnih okoliščin. Sploh je v Italiji več strank, nego v kakeršnej si bodi drugej ustavnej državi; strankarstvo pa je strastno in divje. (Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Iz seje poslanske zbornice 18. m. Vlada je naznanila, da boste delegaciji 1. marcija v Budimpešt sklicani. Poslanca Bareuther in Foregger sta se odpovedala poslanstvu. Na prašanje poslancea Gödel-Lanoy je izjavil načelnik, da zakon o preskrbovanju vojaških vdov postavi na dnevni red takoj, ko se končati delegaciji. — Potem je grof Taaffe odgovoril na Bees Waldekovo interpelacijo zastran češkega grba na česko-bavarskej meji ter rekel, da je v državnih pogodbah uže leta 1774 bilo določeno, da se imajo česko-bavarske meje zaznamovati na enej strani s českim levom, da drugej pa z bavarskim grbom, ni tedaj umestno, da bi se česki grb odpravil. Kar se tiče druge Bees Waldekove interpelacije v istej zadevi, zavaruje se minister zoper nje vsebino in očitjanje nezakonitega postopanja ter z ozirom na uže dano pojasnilo nanjo ne odgovori. Bees Waldek je potem zahteval, naj se ta stvar v prihodnjjej seji razpravlja, a njegov predlog je bil odbit. — Minister Dunajewski je potem odgovoril na Lienbacherjevo interpelacijo gledé obdačevanja planinskih koč ter rekel, da je uže ukazal, da se ta davek odpise. Dalje je minister odgovoril na Fischerjevo interpelacijo, gledé vknjiženja vsega davka plačevalcev v eno davkarsko knjžico ter rekel, da je uže ukazal, da se ima zemljiški in hišni razredni davek vknjiževati v eno davkarsko knjžico in da se finančna uprava zdaj peča s tem, kako bi se vsi neposredni davki vpisavali v eno knjžico. — Volitve poslancev Pscheiden,

Alberti in Ferjančič so se brez odgovora potrdile. Kazensko postopanje zoper poslanca Šupuk se je z 112 glasovi proti 94 dovolilo. Poslanec Hren je v imenu manjšine predlagal, naj se dovolitev odreče, ker gre le za neutemeljeno politično pravdo, povzročeno iz osebnih nazorov. — Nazadnje se je nadaljevala razprava o zavarovanju delalcev za primerljaj boleznj.

Poslanske zbornice odsek za delavske zbornice je imel 17. t. m. prvo sejo. Udeležil se je seje tudi trgovinski minister, da je izjavil, kaj misli vlada o tej stvari. Rekel je, da se ne more spuščati v politično stran tega prašanja, ker to ne spada v njegovo področje. Kar pa se tiče prašanja ustanovitve delavskih zbornic v stvarnej zadevi, mora uže danes na to opomniti, da dotični predlog v mnogih točkah zadeva področje trgovinskih zbornic. Dalje kaže minister na opravila obrtniških nadzornikov, ki jih tudi ta zakon zadeva. Poslanca Exner in Mauthner priporočata predlogo, ker zahtevajo razmere, da se na tem polji kaj stori. Poslanec Šuklje pobija določbe te predloge gledé volitvene pravice delavskih zbornic. Poslanec Pernersdorfer predlaga, naj se minister notranjih stvari k seji povabi in naj se skliče enketa. Prvi predlog se je sprejel, o drugem se bo pozneje glasovalo.

Proračunski odsek poslanske zbornice je v tajnej seji dne 18. t. m. soglasno dovolil dvanajst milijonov gold. kredita. Minister za deželno brambo je podal natančna razjasnila, večinoma o vojaških stvareh.

Nagodbeni odsek poslanske zbornice je 19. t. m. razpravljaj bankno predlogo. Na Trojanovo prašanje, gledé prelaganja dotičnih razglasov v deželne jezike, sklicaval se je finančni minister na svojo izjavo v pododseku. Ne more sicer zagotoviti, da se banka za to zaveže, ali v dotičnej resoluciji ne nahaja nobene ovire, in če bode sprejeta, dogovori se z banko, da željam po moči ustreže. Poslanec Herbst, Sturm in Magg pa trdê, da je resolucija gledé tiskovin v deželnih jeziki in gledé uradnikov, zmožnih deželnih jezikov, nevarna, ker bi se s tem v bankno vodstvo in kontrolo uvedla babilonska zmešnjava. Poslanec Trojan, Zeithammer in Rieger pa se potezajo za vse resolucije in potem so bile sprejete vse resolucije. Poslanec Neuner je pobijal od pododseka sprejeto resolucijo glede zapisanja zneska v vseh deželnih jezikih na bankovce, ker bi se s tem delale zapreke nagodbi z Ogersko. Poslanec Trojan pa ga je krepko zavrnil, Potem pa se je seja sklenola.

Na Ogerskem mora biti državno gospodarstvo jako slabo. V letu 1887 znaša primanjkljaj 70 milijonov gold., ali k temu se mora še priračunati potreščina za deželno brambo in črno vojsko, ki zopet znaša 20 milijonov gold.; vsega letošnjega primanjkljaja bode tedaj najmanj 90 milijonov gold. Pri tem takem se ni čuditi, da je finančni minister odstopil i da na Ogerskem ni najti moža, ki bi hotel stopiti na njegovo mesto. Ker uže tako prenapetih davkov ni mogoče več povišati, ker s konvertiranjem starega dolga pri slabih kurzih ni nič, tedaj ne ostane drugzega, nego narediti nov dolg, a tudi tu bo težava; Rothschild sicer novce posodi, a praša se, po katerej ceni. Ogerski kredit visi na zadnjjej zarezji, i če ne pride na sedež finančnega ministra kak Herkules, ne izostane finančni polom.

Ogerska poslanska zbornica je 18. t. m. soglasno dovolila 7½ milijona kredita za deželno brambo potem, ko je minister za deželno bran to živo priporočil in so zastopniki protivladnih strank izjavili, da so v skrajnem primerljaji pripravljani za vsako žrtev. Minister Tiza je izrekel, da v soglasnej dovolitvi vidi znak ljubezni do domovine in političen takt. Namen in prizadevanje vlade je ohranitev mirú. Namen, da se je zahteval kredit, ni mobilizacija, ne pripravlanje za vojno, ampak previdnost, da nam bo mogoče braniti državne interese, ako bi nastala vojna.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje. „Polit. Corr.“ od 18. t. m. poroča, da v merodajnih krogih in Dunaji nič ni znano, da misli Rusija zasesti Bolgarijo; dotične vesti iz Carigrada tedaj niso verjetne.

V angleškej spodnjjej zbornici je 18. t. m. izjavil Ferguson, da Angleškavedno priznava ruske žrtve za Bolgarijo; tisti, ki donašajo žrtve, imajo gotovo posebne interese, za katere se žrtvujejo. Če pa Rusija zanemarija želje Bolgarov, tedaj ni opravičeno, da se na ruske interese ozir jemlje. Razmere so še jako nevarne, zato mnogo pisem ne moremo priobčiti. Smith je naglašal, da se angleška vlada nikoli ni pri-

zadevala, Avstrije zapeljati v kako vojno, ona se prizadeva za ohranitev mirú in za spolnitev zavez. — Kako nedolžni so vendar ti Angleži!

Iz Londona se 18. t. m. poroča: Pri večerašnjem shodu rudarjev v Lanarksheere in Abellhill je govoril tajnik zadruge rudarjev ščuvalno ter naglašal korist dinamita. Škotski rudarji v kratkem času povzročé revolucijo, kakoršne Škotska še nikoli ni videla in v prihodnjjem tednu, oboženi z sulicami, napravijo veliko demonstracijo po ulicah glavnih mest. Kaže se toraj, da se Škotska zoper Angleže združi z Irako, kar bi Angležem lahko bile osodopolno.

Italijanski kralj je naročil Depretisu, naj sestavi novo ministerstvo. Iz Kahire se 19 t. m. poroča, da se je abisinski kralj z svojo vojsko napotil v Asmaro, da se združi z Ras Alulo. Italijani v Masavi dobe tedaj zopet krvav posel.

Francoska vlada je z Madagaskanci sklenola pogodbo in vsled tega skoraj vse vojake poklicala z Madagaskarja na Francosko.

Severno-amerikanski državni zbor je 18. t. m. sklenol zakon, po katerem je mnogoženstvo mej Mormoni prepovedano.

DOPISI.

Z bregov ob Idrjcl, dne 15. februarja 1887. [Izv. dop.] Draga „Edinost!“ Dovolj mi malo prostorčka, da povem i se potozim Tvojim čitateljem, kako žalostno se dandanes godí tudi tukaj pri nas, v našej pusteje sneženej deželi. Čeprav smo daleč od mesta in le malo pridemo v dotiko z mestnimi običaji, vendar se vidi povsod, da naša mladež hoče in želi le po mestnem okusi biti napravljena. Dekle, če sedaj ni vsa v „kamufih“, da kar vse od nje štrli, ne upa si niti izpod strehe.

Čudno zares je videti kmečko hišo, ko iz nje prišumi ženska pošast, podobna mestnim maškaram o pustu. Žalostno zadosti, da ni videti več dekleta, da bi bila pošteno po domače oblečena; še bolj žalostno in pomilovanja vredno je pa, da so tukaj pri nas, posebno na Ponikvi, začeli mladeniči jako jako posnemati življenje mestnih „fakinov“.

Bil sem neko nedeljo na Ponikvi pri „službi božjej“ ter sem tam videl, kako nespodobno in ostudno se skrni „tempelj božji“ tako zvanimi „čikami“, ki jih skoraj vsi smrkolini v ustih, še med najsvetejšim opravilom zvečijo ter s pljuvanjem vse onesažijo. Fantje, to je grdo, nespodobno, sramotno! Cerkev ni jama razbojnikov!

Po končanej „službi božjej“ sem se malo ustavil pred Botegarjevo hišo, kder je zbirališče in se tam vsi oglasi objavljajo. Tu še le sem zopet videl, da so vsi komaj ped veliki, ki so tako rekoč, jedva prve hlače dobili in bi se jim leskovka še prav dobro pristovala, pušili cigarete, da se jim je kadilo skoz usta in nos, kot iz kakega dimnika; ker tako je menda bolj imenitno in lepše videti. Tako so se postavili nekoliko časa na ogled; potem pa, hajdi v krème pit ono žgano pijačo! Najraje se vé k „Mraku“, ker tam jim donašajo na mizo lepe natakariče s prestriženimi lasmi; kar je tukaj vendar še čisto novo in se nadejamo, da jih druga dekleta ne bodo v tem posnemala!

Navadno vlivajo vsé ta strup tako dolgo, da postanejo skoraj kot divja zver; potem pa vse noči okoli voglarjo in delajo tako tuljenje in vrišeč po vasi, liki sestradani volkovi, ter delajo nemir ljudem, ki bi radi mirno počivali.

Nastopki žganja in tobaka se pa čedalje bolj kažejo. Pred 30. leti še, komaj da je fant iz Ponikve prišel pred naborno komisijo, bil je že vojakom potrjen. Kako pa sedaj! Fantje v 20. letu svoje starosti niso še kos takratnim pastirjem ter se le redko kateri dobi, da bi bil potrjen vojakom.

Na Ponikvi je neki starček, ki je doživel čudno visoko starost 101. leto in je še zmeraj zdrav ter trdi, da se ne spominja, da bi jih bili kako leto tako malo vojakom potrdili kot sedaj v 5 letih, in da se mu zelo čudno zdi, da sedaj še otroci, pa vendar pušijo tobak in pijejo to strupeno pijačo ter vse noči ne dajo ljubega miru.

Radi tega in ponočnih nemirov, svaril je č. g. vikarij ljudstvo, stariše in obč. predstojnike v cerkvi, kar je njegova dolžnost. Ali čujte, kaj se je zgodilo! Drznil se je nek pobalnik g. vikarija javno z je-

zikom pred cerkvijo napasti! češ, da g. vikarij ne sme ljudstva svariti ter da nje- ma nič pri tem opraviti. Žalibog, tedaj bi g. vikarij ne smel niti podučevati, ampak molčati! O, zaslepla prevzetnost! To človeče ne pušča nobenega v miru, naj bo c. kr. služabnik ali občinski, ali kdor hoče. Celo nekega c. kr. finančnega stražnika v službi se je drznol nadlegovati. To je odgoja, da se more vse dobro pričakovati! To dela čast občini!

Gg. občinski starešini! ako hočete, da storite konec ponočnim nemirnim in razsajanju, treba več energije! pokažite, da se ne bojite takih paglavcev, naj bodo sinovi še tako velikih bahačev! Ako se samo razglasi, potlej pa mirno gleda, da vsak učinja, kar mu ljubo, s tem se daje še le potuha in korajža malopridnim, sebi pa spričalo slabosti; ! treba da se dene enega ali dva taka razsajalca kakih 48 ur na hlad! potem bi bilo drugače. Gotovo bi se nemirnečem s tem zamerili, ali vsi pošteni bi Vas zato hvalili. Poskusite, uže pojde!

Se nekaj, kar more vsacega srce pretresti, zgodilo se je pred nekoliko dnevi na Ponikvi, česar je bilo tudi največ žganje krivo. Umorila je mati svojo hčer. Mater, vže blizu 60. let staro, odvedli so v preiskovalni zapor. Strašno slišati! Kaj takega se menda ni še zgodilo niti v velikih mestih. Zares, Ponikve je postalo gnezdo, kjer se vse izleže. Pomiluj nas bože!

G. čer.

Iz Kopra, 19. febrara 1887. — Oprostite, da se vam nisem uže davno oglasil. Ne mislite, da nemam vam morda kaj pisati. Pač bi imel dosta materiala, ali morate znati, da sem brzkone len in tudi, žali Bog, malo postojen v svojih podjetjih. Danes, če prav nisem dobre volje in ker ne morem vam javiti nič dobrega in veselega, no vendar sem prisiljen vam se oglasiti, da izveste, da sem še živ. Tu le: Pred vsem, če vam ni morda znano, moram spomenoti, da je v Kopru strašansko nevarno življenje. — Da, koperski zrak je zelo nevaren ljudem, kateri se čutijo še pri svoji pameti; nevarni so tudi nekateri domači lenuhi, prvi tepci, mirnim, poštemnim, delavnim in solidnim ljudem, posebno tujcem slovanske narodnosti. — V Kopru je govorica: Vsak naseljeni tujec, kateri ima slabe živce in redke možgane, mora se bati, da zblazne v desetih letih svojega prebivanja v Kopru; izkusnejši ljudje govore, da po desetih letih svojega prebivanja ne treba se toliko bati. — Ljubi čitatelji, vi se morda smejete in čudite tej neumnej govoric. Ne, ne smijajte se in čudite, nego držite se daleč od Kopra in prosite Boga, da očuva vaše sorodnike od te strašanske bolezni, in da usmiljeni Bog nadahne nekatero koperske tepce, kateri svojim prostim in bezobraznim vedenjem vznemirjajo in provocirajo mirne in poštene ljudi, posebno slovanske duhovnike in slovanske pripravnike.

V slučaju da vi, gospod urednik, in ljubi čitatelji, ne verujete omenjenega, izvolite se potruditi v Koper, kjer se nedvombeno prepričate in prestrašite prežalostne resnice. — Vsakih deset korakov opazite kakšnega čudaka, glupaka, gluho-nemega, slepega na eno oko, ali pak na obe očesi, grbastega, skrofoloznega, a kar je najhujše čuti čete pripovedovati: N. N. je bil v ludnici, pa je ozdravel, N. N. je še bolan in v oprezi doma, N. N. kaže svojim čudnim vedenjem, da bude k mali odpeljan v bolnišnico. Kakih petnajst, dvajset na pol ljudjakov (ebet-cretini) vidi se po koperskih ulicah, in teh večinoma pripada ubogim družinam. — Koperska prosta fukara in zlobna mularija delajo strahovite, mrske in žalostne komedije s temi nesrečniki.

Poprej sem spomnil, da je koperski zrak prebivalcem nevaren. Mogoče da ni; morda je sama čud koperskih prebivalcev temu kriva. Jaz ne vem, nu samo to vem, da omenjena bolezen ne prizanaša ni plemiču, ni plebejcu, ni staremu, ni mlademu, ni moškemu ni ženskej. Jaz mislim, da je mnogim domačim tepcem kriva njihova lenost in bezposlenost in čudno življenje, a drugim posebno vradnikom, ker preveč napenjajo svoje živce. Jaz vam nočem spominjati vseh oseb, katere so že trpele in katere še trpe na omenjeni bolezni, ker bi bilo nespretno in okrutno, pa vendar ne morem premolčati človeka, katerega je pred par dneva, jaz mislim, omenjena bolezen napala.

Ta gospod je P. R., c. kr. sodnik koperskega okrožja, kateri se je hotel ustreliti revolverjem v samej uradni. Spočetka se je mislilo, da mora k mali umreti; nu on še živi in krogla mu je v glavi. — Lečniki so si prizadevali, da mu jo izvade,

ali, žali Bog, ni se jim posrečilo. Škoda za nesrečnika, ker se nemore noben na njega potožiti, — bil je poštenjak. V kratkem času se je pripetilo drugih nesreč v Kopru, — namreč pred petnajst dnevi se je zledil človek na solinah, o katerem se pripoveduje, da je bil pijan; pred deset dnevi se je lahko ranil s puško nek gimnazijalec iz tretjega razreda t. j. započil si je nekoliko zrn v mali prst na nogi, in radi tega je umrl tretji dan; večeraj je utonil izsluženi sluga pri dogani. Ni čudo, ker je pal pijan v morje. — V Kopru ni težko se opiti, ker koperski industrijanti prodavajo v šnopsarijah svoje rakijo (koperska industrija) po 18 soldov liter na debelo, a na drobno po 32 soldov!!

Ta rakija ali spirit je prav strup. Žalibog i slovanski kmetje koperske okolice pijo omenjeni strup.

Jaz mislim, da bi višje oblasti morale boljše paziti, kaj se prodaja po šnopsarijah. — Poštenemu človeku srce poka od žalosti, kako neumni kmetje in drugi ljudje troše svoj denar in si kvare zdravje otrovnim spiritom. Če se gre v Lazaret, v Popeče, v Bartoke, vidijo se kmetje, ki pijo takšen špirit mesto vina. Strah me lovi, če mislim na posledice. Do deset, do pedeset let, kaj če biti s tem narodom, kateri mora propasti duševno in telesno.

Prihodnjič dalje.

Domače vesti.

Cesarjevič Rudolf odpotuje 26. junija z Dunaja v Galicijo in Bukovino. Najprej se napoti v Krakovo, da tam obišče razstavo, in tu se bo dalj časa mudil; od tod pojde v Velicko in potem obišče nekoliko dostojanstvenikov na njihovih posestvih. Cesarjevičevo popotovanje bo trajalo pet tednov. Ni še gotovo, ali ga bo visoka njegova soproga na popotovanju spremljala.

Imenovanje. Komisarju pri tržaškem policijskem vodstvu, Kristofu Busižu, bil je podeljen naslov in značaj policijskega višjega komisarja. Koncipist tržaškega policijskega vodstva, Gustav Winkler, bil je imenovan policijskim komisarjem.

Umirovljenje. Gospod Josip Stary, c. k. blagajnik dopolnil je 40 let svojega službovanja in je bil vsled svoje prošnje umirovljen.

Električna razsvetljava. Poskušnje z električno lučjo v novejši luki so zdaj dokončane ter se je sinoč ista stalno vpeljala.

Odprava tržaške proste luke in tržaško zemljiško posestvo. V „Tergesteu“ je razgrnena prošnja tržaških hišnih posestnikov za podpisovanje, in se ima te dni poslati državnemu zboru. V tej prošnji se govori o škodi, ki preti tržaškim zemljiškim lastnikom s tem, da se odpravi tržaška svobodna luka in vsled tega se v njej zahteva, naj se za ohranitev poslopij namesti 15% določi 30% od staniščine i naj se davek od hišne najemščine v prihodnjih 15 letih ne proviše.

Odprava tržaške svobodne luke. Posvetovanja o pogojih, pod katerimi se tržaškemu mestnemu zastopu in trgovinskej zbornici prepusti naprava skladišč in drugih trgovinskih priprav, končana so v trgovinskem ministerstvu. Ko se ti pogoji konečno določijo, povabite se omenjeni korporaciji, naj pošljejo na Dunaj uže izvoljene pooblaščenca, da se z vlado dogovore zastran prepustitve skladišč.

Veliki ples tržaškega Sokola večeraj zvečer v slov. čitalnici je bil v resnici krasen; lepega spola v elegantnih toaletah vse polno, četvorke je plesalo 120 do 130 parov; plesalo se je sploh živahno do ranega jutra in mladina se je razšla zadovoljna, da je predpustno veselje dobro končala. Zadnja veselica je pa še posebno pokazala, da je „Sokol“ raznim tržaškim krogom simpatično društvo, in da Sokol prihodnje leto uže sme s svojim velikim plesom nastopiti v kakem gledališču, ker čitalnična dvorana je bila večeraj pretesna.

Plesni venček tržaškega podpornega in bralnega društva, kateri je bil v soboto v dvorani „Slov. čitalnice“, bil je obiskan precej dobro in izpadel v vsakem oziru lepo. Posebno je iznenadil koton, katerega je vodstvo društveno priredilo v zabavo prisotnih.

Tržaške novice:

Korzo. Ta nekdanj sloveča predpustna šega je v primeru svoje nekdanje sijajnosti letos sama senca. Mali pust nam ni nič kaj posebnega prinesel, kajti radi mraza se je udeležilo voznje komaj 7 kočij, v nedeljo se je vozilo kakih 80 voz. V ponedeljek je bilo vreme jako ugodno,

pravi pomladanski dan. Šteli smo tedaj vendar kakih 70 kočij, med temi pa je bilo pravih samo 3 ali 4, ostalo vse „talmi“. V torek pa je bilo okolo 150 voz; brez vsakih posebnih, pomenljivih vlakov; prav za prav ni bilo vse te dni, niti ene šeme, da bi kaj pomenila, mesto „konfetov“ metali so letos košičke papirja; šopkov je bilo letos tudi malo in nič kaj posebnih; skratka: Tržačani ne pamtijo še tako mlahovega sklepa princa „Karnevala“. Temu je nekoliko uzrok občeno zlostanje in pešanje trgovine, nekoliko pa tudi duh časa. Gledalcev pa je bilo grozno veliko.

Ljudje vseh društvenih razredov se zdaj več vesele v društvih in zato so tudi takozvane „kavalkine“ v raznih gledališčih le slabo in po takih ljudih obiskane, kateri nimajo v razna društva pristopa.

V kolikor pa pojemlje „korzo“, toliko bolj se razvija voznja elegantnega sveta proti Sv. Andreju na današnjo, pepelnico sredo in gotovi smo, da bude denes popoludne pri krasnem vremenu, kakršnega imamoa baš te dni, vse vrela proti Sv. Andreju in se bude tam vozilo par sto kočij.

Mnogo ljudstva pa bude danes popoludne tudi pusta pokopavalo pri Sv. Ivanu.

Nekaj pa nas je pri tej predpustnej norčiji vendar razveselilo: mej gledalci smo slišali skoro večinoma slovansko govorico, kar pred leti ni bilo, ker se je vsaka služkinja in vsak delalec silil, da lomi italijanščino, katera napaka pa se je začela polagoma popravljati.

Tudi sta bila mej korszom v nedeljo in torek dva mala požara, kar je korzo tudi nekoliko zmešalo. — V obče torej imenitni tržaški korzo propada, kar pa ni nobena nesreča.

„Tergeste“, velikonemški v Trstu izhajajoči organ, katerega je uredoval dr. Fischer, je te dni prenehal in zakopal se ga brez vsacega hrupa. Kakor hitro se je razpršil velikonemški klub, padajo tudi njega organi. „Tergeste“ je sicer malo pomagal ideji Velikonemcev, ker v Trstu je bil popolnoma obkuren, malokedo se je brigal za ta list in mi nismo nikoli zavračali njegovih surovih napadov na Slovence.

Nesreča. Težaku Simonu Jugeviču je na parniku „Najade“ padla neka težka deska na prsi in mu zlomila 3 rebra. Odpeljali so ga v bolnico.

Ogenj. V ponedeljek popoludne je nastal ogenj v stanovanju gosp. Angela Piazza na korzi št. 18. Pogasil so ga domačini, predno so prišli ognjegašci. Škoda je neznatna. — V stanovanji g. Rode v hiši št. 11 ulice Sanità je nastal večeraj popoludne ogenj, koji je uničil pohištva vrednega 200 gl.

Nagla smrt. V ponedeljek zjutraj ob 7 uri je napadla božjast težaka Angela Stolfa na obrežju Grumula. Nesrečež je ostal na mestu mrtev.

Policijsko. Zasebnica Rozalija B. se je sprla z 50-letnim težakom Lorencom Beringer iz Ljubljane in ga z nožem lahko ranila. Prijavili so jo sodnji. — Trije pijanci so napadli v ulici Lazaretto večhio služabnico Katerino Krajček in jo vrgli na tlak. Zvila si je levo nogo, ter so jo morali odnesti na dom. — Zaprli so postopača Gašparja F., ker je pretepal svojo ljubico. — Voznik Josip S. je pretil svojim starišem, da jih bude zaklal. Hudo-bnega sina so deli pod ključ. — 30-letno Marijo M. iz Radovljice so zasačili, ko je ukradla svojemu soprogu razne predmete, vredne 108 goldinarjev in pobegnola. — Neki lačni ponočnjaki so vlomili v prodajalnico gospoda Antonija S. v ulici Belvedere, ter se pogostili z svinjino, salami in sirom. Prevideli so se za tem tudi z drobičem, kateri je bil shranjen v nekeji mizi ter odšli pustovat. Gospod S. ima škodo blizo 60 gl.

— V nekeji žganjariji v ulici Sv. Karla je razsajal Gregor G. in razbil v svojej pijanosti več steklenic. Deli so ga v luknjo. — Viktor P. je zaspal sinoč v ulici Rosetti ker ni imel menda časa domu iti. Med tem si je izposodil nek lupež njegovo uro in verižico vredno 25 gl. — Tatovi so vlomili v gostilno h. št. 6 ulice del Corte, se tamo lepo napili in odnesli konečno bakren hotel vreden 12 gl. 40 novč. — Marko V. je ukradel na parniku Flora par hlach. Straže so ga kmalo zasačile in mu jih sklele. — Gospej B. G. je ukradel nepoznat tat 5 srebrnih žlic, vrednih 25 gl. vratarici hiše št. 3 ulice Sv. Antona pa 13 parov čevljev, vrednih 33 gl.

Sodnijsko. 18. t. m. je bil obsojen čevlar Anton Godina na 2 meseca težke ječe radi zločina javnega posilstva.

Zelenčev spomenik v Ljubljani so nekateri breaobražneži v soboto po noči zopet oskrunili. Obžalujemo, da sramoté nekateri ponočnjaki s takim postopanjem celi slovanski narod, kajti Nemci in Nemčurji take zgođe radnostno poprimejo, da morejo z prstom na nas kazati.

O požarju ljubjanskega gledališča doznamo, da je po izreku poverjenstva ogenj nastal skoraj gotovo v oddelku za gledalce, kajti oder se je še-le poldrugo uro kasneje unel. — Gledališče je bilo po svojej starosti drugo v celej državi. Najstarejše je pa gledališče v Idriji, koje je bilo zozidano leta 1762.

Za Erjavčev spomenik in ustanovo nabranih je po zadnjem izkazu v „Soči“ 660 gl. 36 kr.

Za Erjavčevo družino. „Odbor družbe sv. Mohora v Celovci“ je v svoji seji dne 19. t. m. dovolil iz velespoštovanja in iz hvalečnosti do ranjega neumornega pisatelja ter sodelovalca družbe sv. Mohora, Frana Erjavca in glede razmere njegove ostale rodbine 500 gold. za Erjavčevo ustanovo.

Iz Ponikvi na Krasu nam pišejo, da so tam v noči od 14. na 15. t. m. izmej 11. in 12. ure neznan tatovi razsadi v nekeji hiši duri in odnesli dve prečičevi pleči in jezik. Služabnica v tej hiši, katera je v malej postranskej kuhinji za prečiče kuhala, jih je zasledila in domačine zbudila. Na kar so tatovi pete odnesli in potruga za njimi je ostala brez vspeha; ker pa so se ti malopridneži bali, da jim delo ne pride na videlo, ali pa jih je vest pekla — so vse nazaj poslali. Če se zve, kdo da so bili, bodo prijavljeni sodnji, da se jih vsak varuje.

Soče zadnjo številko zaplenilo je državno pravdnitvo radi prvega dela političnega razgleda.

Iz Brseca v Istri nam pišejo, da se je tam 1. januarja otvorila „narodna čitaonica“ in da je predsednikom izvoljen g. Toma Kumičić, posestnik in veletrežec, blagajnikom učitelj, g. Mirko Pajalič in tajnikom č. g. R. Jelušič.

Sueški prekop bude neki razširjen. Takšen je vsaj projekt Angležev, ki gledajo na ta prekop z največjo brižljivostjo kot na najkrajšo pot z Angleške v neizmerno indiško cesarstvo.

Naj povemo tukaj zgodovino tega prekopa. Leseps je podal svoj načrt v zbornico l. 1852 in ko je l. 1858 dobil dovoljenje od vseh velevlasti, razen Angleške, (Stephenson in Negretti sta trdila, da površje sredozemskega in rudečega morja ni enako) pričel je dela na račun nekega društva, ki je imelo 200 milijonov glavnic (koja je pa potem narastla); ves ta kapital so podpisali skoraj brez izjemno francoski kapitalisti. Prekop so odprli 17. novembra 1869 l. in tedaj so stroški zanj znašali 300 milijonov, od kojih je bilo 87 odračenjenih v delnica egipetskemu Khedive-ju za dovoljenje prekopa. Pozneje so te akcije kupili Angleži l. 1875 za znesek 102 milijonov, koje so izplačali Khedive-ju.

Dolgot prekopa znaša 160 kilometrov; širokost na površju od 58—100 metrov, na dnu 22 metrov in globokost 8 metrov.

Sedaj ga hočejo razširiti, da se pride v okom vedno rastočemu pomorskemu prometu.

Koliko se je s tem prekopom skrajšala poti iz Evrope v Indijo in v vshodnjo Azijo, kažejo nam ti le podatki:

Ako se odpluje iz Southampton-a na Angleškem, skrajša sueški prekop v Zan-zibar plovečim parnikom za 10 dni (200 morskih milj), v Bombay za 24 dni, v Point de Galle za 19 dni; v Kalkuto za 19 dni, v Singapore za 18 dni; v snudeško morsko ožino za 15 dni; v Hongkong za 18 dni; v Melbourne za 1 dan.

Parniki ploveči v Bombay prihranijo ako odplujejo iz: Brindisi, 37 dni, iz Genova 32, iz Marsilije 31, iz Bordeaux-a 24, iz Amsterdama 24 in iz Hamburga 24. Ti podatki nam kažejo, zakaj se Angleži za ta prekop toliko brigajo — in zakaj je toliko akcijonistov tega podjetja obogatelo.

Z današnjem listom je v prilogi izšla postava o črnej vojski v ital. jeziku. List s prilogo 10 kr.

Gospodarsko društvo v Šklednju bude imelo v nedeljo, 6. marcija svoj redni občni zbor v „gostilni Jožefa Sanzina (Nemca) s tem le dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. — 2. Poročilo tajnika. — 3. Poročilo denarničarja. — 4. Posamezni predlogi. — 5. Volitev novega odbora.

K obilnej udeležitvi vabi

O d b o r.

